

Startbijeenkomst onderzoeksprogramma NEJA

Donderdagmiddag 19 november was de officiële start van het onderzoeksprogramma over de effectiviteit van het nieuwe jeugdstelsel. Georganiseerd door het Netwerk Jeugdstelsel Amsterdam (NEJA), de Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam (KeTJA) en de Gemeente Amsterdam.

Het onderzoeksprogramma

Germie van den Berg legt het kort uit. Zij is programmaleider onderzoek jeugdstelsel Amsterdam en daarnaast ook bij het Nederlands Jeugdinstituut. NEJA staat voor netwerk, een netwerk dat praktijk, onderzoek/onderwijs en beleid verbindt.

Om te werken aan kwaliteit en effectiviteit van de zorg voor jeugd.

Een vierjarig programma gemaakt om aan de slag te gaan met de vraag wat werkt in het nieuwe jeugdstelsel. Het is niet de beschrijving van onderzoek dat vanaf nu stapsgewijs wordt uitvoeren. Het is een meerjarenkader, dat een aantal thema's vast legt. Deze thema's zijn richtinggevend voor de onderzoeksprojecten die gaan starten. Voor die onderzoeksprojecten moet NEJA subsidies binnen zien te halen, en de gemeente Amsterdam legt daar cofinanciering bij.

In vogelvlucht de belangrijkste inhoudelijke thema's:

- Effectiviteit van de zorg in de Ouder- en kindteams, van de specialistische jeugd- en gezinsinterventies en van de samenwerking tussen beide.
- Risicovol ouderschap, waar het gaat om hoe kunnen we de overdracht van problemen van generatie op generatie voorkomen. En hoe kunnen we hechtingsproblemen en trauma voorkomen.
- De werkzame elementen van een sterk en veilig opvoedklimaat in gezinnen, school, de wijk, kinderopvang en jeugdhulpvoorzieningen.

Een belangrijk project is het kennisportaal op de nieuwe website van NEJA www.neja.nl. Het kennisportaal is een digitaal loket waar professionals, beleidsambtenaren en cliëntvertegenwoordigers kennisvragen kunnen stellen. Deskundigen worden ingeschakeld om deze vragen snel te beantwoorden, bijvoorbeeld met een masterclass, een workshop, een gegevensanalyse, een kort literatuuroverzicht of een praktische handreiking. De eerste twee vragen zijn inmiddels al op het portaal te lezen. Marjolijn Distelbrink van KeTJA lanceert de website op officiële wijze met een druk op de knop.

Intentieverklaring – ondertekening door wethouder Kukenheim

Dan is het de beurt aan wethouder Simone Kukenheim. Met een flinke streek zet zij namens de gemeente Amsterdam haar handtekening op de intentieverklaring. De gemeente verklaart hiermee haar steun aan het NEJA.

¹ Over KeTJA: Sinds 1 september krijgen 12 academische werkplaatsen transformatie jeugd verspreid over NL via een landelijk programma subsidie voor onderzoek over de transformatie. KeTJA is er daar één van. KeTJA komt voort uit de KW Tienplus, NEJA en KeTJA hebben de handen ineen geslagen. Omwille van de landelijke subsidie kent KeTJA een eigen entiteit, maar hierbij het Amsterdamse werken KeTJA en NEJA integraal samen. Het inhoudelijke programma is ook één geheel.

'Ik heb een hoge verwachting van de samenwerking tussen de universiteiten, hogescholen, kennisinstituten, praktijkinstellingen en de gemeente. We kunnen elkaars expertise benutten. Als het goed is, gaan hier bijzonder inspirerende dwarsverbanden ontstaan. Binnen al deze doelgroepen is een enorme expertise aanwezig, die nog beter gedeeld zal worden. Dat juich ik van harte toe'

Transformeren is een continu proces van leren, ontwikkelen en verbeteren. Nieuw gedrag en handelen, aanleren vraagt om inzicht in wat werkt en wat niet. Het onderzoeksprogramma kan daar een belangrijk rol in spelen. Het kan ons helpen meer richting te geven aan de transformatie. Centraal staan de kinderen. Zij moeten gezond en veilig kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen.'

De wethouder spreekt veel waardering uit voor de aanwezigen uit praktijk, beleid en wetenschap, hun gedrevenheid, en hun expertise. Zij daagt ze uit om antwoorden te vinden op verschillende vragen:

- Bereiken we alle jeugdigen en krijgen zij op maat de ondersteuning die nodig is?
- Houden de professionals rekening met de zeer uiteenlopende achtergronden van hun cliënten?
- Hoe kunnen we risico's beperken bij kwetsbare jongeren in hun overgang naar volwassenheid?
- Leidt multifocale zorg tot goedkopere en betere zorg?
- Hoe voorkomen we kinderen in de knel raken bij vechtscheidingen?
- Welke onderwijs-zorgarrangementen zijn effectief?

De wethouder wenst allen veel succes bij het uitvoeren van het onderzoeksprogramma.

Geert Jan Stams: 'Wat werkt, laten werken: Effectieve zorg voor de Jeugd'

Een belangrijk deel van de kennisdeling bij NEJA gebeurt in de vorm van lunchbijeenkomsten, themamiddagen en actualiteitencolleges. Geert Jan Stams, hoogleraar Forensische Orthopedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam, verzorgt de aftrap met het eerste actualiteitencollege. Enkele passages zijn hieronder te lezen. Het hele college is terug te zien op www.neja.nl.

We weten met elkaar heel veel over wat werkt, maar hoe krijgen we zaken echt aan de praaf? Geert Jan start met de Universele Rechten voor het kind. Er komen vele modellen en meta-analyses voorbij, die ons inzicht geven in factoren, verbanden, over wat werkt, en wat niet, vooral voor de 'moeilijkste doelgroepen'. Het krachtwijkenbeleid, het principe van eigen kracht, criminogene factoren, programma-integere uitvoering, specialisten aan de voorkant en meer passeren de revue. Geert Jan neemt ons mee in methodes die niet effectief zijn, en vaak nog kostbaar. Hij is een groot voorstander van de evidence based aanpak en laat ons zien dat het aloude "Baat het niet, dan schaadt het niet" gebaseerd is op onwetendheid. Iets dat niet baat, kan wel degelijk schade aanrichten.

Kan een klinisch oordeel beter voorspellen wat er in de toekomst gaat gebeuren met een jongere? Nee, zegt Geert Jan. Actuarische kennis (wat is de voorgeschiedenis), dossierkennis blijkt effectiever te zijn.

Naast wat onderzoek ons leert in het jeugddomein, blijkt eigenlijk altijd de vertrouwensband tussen hulpverlener en cliënt cruciaal. Zonder vertrouwen werken dingen niet. Vertrouwen maakt, dat een cliënt ontvankelijk wordt voor hulp.

Geen schot hagel s.v.p. maar ga voor zorg op maat. Oftewel: we moeten investeren in kookboeken, koks en in restaurants.

Geert Jan spreekt zijn vertrouwen voor de toekomst en eindigt hij met de laatste sheet: Legitiem ingrijpen is effectief ingrijpen. Er is al veel tot stand gebracht. Met het onderzoeksprogramma kan er meer. Het is uniek in Nederland

Amsterdam, 19 november 2015

Lees [hier](#) de reacties op dit Actualiteitencollege